

Üzennek a fák...

“És megérik a fényt a gyökerek”

Pillinszky János: Harmadnapon



Fotó: frankom

Isten jó, Isten igaz, Isten tiszta – éppen ezért Isten szép is. Ő az Abszolút Szépség, hiszen Ő maga a Tökéletesség! Ezek a gondolatok vetődtek fel bennem, az *Agostyáni Arborétumban* sétálva, s azt hiszem megfogalmazatlanul mások is hasonló érzésekkel járják az erdőt. Isten ezt a világot *szépnek és jónak* teremtette, s aki ezt nem látja, azon beteljesedik a mondás: “látván nem lát”, azaz nem látja a fától az erdőt, s nem veszi észre, hogy az erdőt fák alkotják, s mindegyik külön-külön egy csoda: színben, formában, nagyságban.

A fáknak nincs szájuk, ennek ellenére napi szinten kommunikálnak velünk: *szólják az éltető oxigént!* Most, a klímaváltozás idején, amikor hatalmas iramban pusztul a biológiai sokféleség, a fák lehetnek számunkra a bölcsesség kútjai. Ők viszik tovább az élet üzenetét a jövőbe és egyben ők maguk a jövő.

A természet körforgása az élet szolgálatában áll

A fák élet-közösségekben élnek, amelyekben nap, mint nap milliárdnyi megismerhetetlen csodás történet játszódik le. Ők *sok tekintetben* emberiek: ott van nekik a saját családjuk, maga az erdő, tudnak érzelmeket kimutatni, mint amilyen a szomorúság, és lehetnek betegek is. Életvitelükben azonban különböznek tőlünk: a fák *soha sem pusztítják el a környezetüket*, ők ugyanis “tudják”: saját életük *csak közösségben, kooperációban mehet tovább*, a fák tudják, szükségük van a környezetükre: fűre, gombákra, madarakra... az egész teremtettségre!

Október utolsó hetében járunk, lassan beköszöntenek a novemberi csípős, hideg reggelek... A természet őszi színpompája már-már a múlté, s talán halvány reménység villan át rajtunk: már “csak néhány hónap” és újra zöldbe borul a természet.

Ősz van, s a hideg szelek – ahogyan tavaly, meg tavalyelőtt is tették – ha nem öltözzünk fel rendszeren, be-befújnak pulóverünk, kabátkánk alá. A még Nyárban maradni akaró énünk nehezen érti meg, fogadja el:

Az elmúlás idejébe értünk.

Erre figyelmeztet a természet. A fák jól tudják, hogy *a sárguló falaveleik soha nem a Tél követségében járnak, hanem a tavaszi megújulásban*; nekünk pedig meg kellene már értenünk végre, hogy az út vége nem az elmúlás tragédiája, hanem a feltámadás istenes kezdete...

Az életünkben mi is megtapasztaljuk a születés, növekedés és halál ciklusait. Megújulás és növekedés a krisztuskövető élet maga. Persze a növekedés csodáját gyakran váltja fel a stagnálás, a mélyalvás periódusa. Ahogyan a fáknál ez a ciklikusság természetes, úgy ez a periodika az emberi természetnek is a része.

A hívő ember ismeri ezt, ezért nem kiábrándult, amikor a spirituális növekedése úgy tűnik, hogy megállt. Az Istenben bízó ember tudja, a hullámvölgyet mindig hullámhegy követi, amely a megerősödés, az újabb növekedés lehetőségét hordozza magában. Ezért amikor letargikusabbnak érezzük helyzetünket, és úgy tűnik, elvesztettük a növekedésre való vágyunkat is, akkor sem mondunk le a *Fényről, a Világ Világosságáról!* Ahogy a fák esetében ta-

vasszal beindul az életnedvek áramlása a gyökerekből az egekbe törő ágak irányába, éppúgy mi is új energiákat merítünk a spirituális tartalékaink mélyéről, ha céljaink nekünk is az Égre irányulnak.

Rabbi Schorr írja: “Az ember is olyan, mint a fa. Gondos ápolás mellett nem szükséges újra mindent előlről kezdeni. Tudunk a régebbi eredményeinkre építeni, hogy még előrébb jussunk. De ahogy a fának, nekünk is szükségünk van a megfelelő gondozásra ahhoz, hogy elkerüljük a spirituális károkat, és fejlődjünk.”

Gyümölcs az életért

A régi ember számára nem volt kérdés, hogy ami nem hoz gyümölcsöt, az haszontalan. A kicsikó, amelyik csak anyja mellett, a *hám* szélén ugrándozik, s még nem húzza a kocsit, az a *szél-hámos*... Manapság, aki nem húz, csak ficáncol, s tehetségtelenül ugrabugrál a kamerák nyilvánossága előtt, az önmegvalósító művész. Régen csak a királynak volt udvari bolondja, aki bukfenceivel és beszélásaival igyekezett az uralkodó szívét megvidámitani, manapság meg seregnyi média-bolond idomítja a “fogyasztó” tömeget a hitványságokra.

Hiszen mekkora bolondság azt hangsúlyozni, hogy az élet minősége a birtokolható javak mennyiségétől függ! (Mert megérdemled...) Mekkora bolondság azt állítani, hogy kapni jobb, mint adni? S mekkora bolondság azt állítani, hogy az emberi társadalomban is az a helyes, mint az állatvilágban, hogy csak hadd hulljon a fergése, s győzzön az erősebbik!

3-4 év alatt szakmát, 4-6 év alatt manapság diplomát lehet szerezni, de nem kell ahhoz diploma, hogy belássuk: az *“idő kezd betelni”*. Másképpen: *“kezd a pohár betelni”*... Mert soha ilyen szervezeten nem működött a világban az igazságtalanság. A *hazugságok soha nem szolgálják az életet!* Hazugságaikat nyersen egymáshoz csapdossák nemcsak a politikusok és gazdasági élet vezetői, de egyre ezt tapasztaljuk az emberi kapcsolatokban is... Épp ideje lenne elismerni az evangélium igazságát, *“Aki szelet vet, vihart arat.”*

Most még szélcsend van. *Ilyenkor még meghallható Isten suttogása*, de ha nem cselekszünk időben, akkor végérvényesen megmérgezzük vizeinket, s elfogy a tiszta levegő. Hiába vágjuk ki az őserdők fáit, hogy haszontalan adminisztrációra használjuk el jövőnk zálogát, az éltető oxigént adó fákat. A statisztikai adatok, a porosodó akták, nem fognak segíteni unokáink légszomján! *Isten a fákon keresztül is üzen.* Vajon megértjük a szavát? – fm

Kedves Testvéreim!

Lutherrózsánk őszi számával jelentkezem, ami mindig a nyári – nagy egyházi ünnepektől ‘mentes’ – időszakra való visszatekintés is egyben. A nyár általában a pihenés, a töltkezés ideje, de valljuk meg, az elmúlt nyaraink egészen másról szóltak, most pedig a téli időszak kihívásai szorongatnak mindenkit – beleértve egyházi intézményeinket is.

A nyár gyülekezetünk számára is gyorsan eltelt, s bár utolsó pillanatig készültünk a finn testvérgyülekezeti küldöttség szeptemberi fogadására, de gyaníthatóan túl sok világ-esemény terhelte őket is, s így ez most elmaradt.

Jelentem a Testvéreknek, hogy szeptemberben elkezdtem a “refiben” a hitoktatást, heti 10 órában, 5 kislétszámú csoportban. Ugyancsak szeptemberben elkezdtük a *Nikodémus Akadémia* 38. szemeszterét. Örömmel adom kézbe, küldöm aktuális hírlevelünket, s maradjunk továbbra is kapcsolatban, hogy egymás hite által erősödhessünk!

Lelkipásztori szeretettel gondolva Mindenkire és a mielőbbi találkozásban bízva, Erős vár a mi Istenünk!



Fotó: dobosjána

János Püspök

Június 15-én Labossa Luca Erzsébet – a 20 évvel ezelőtt elhunyt Labossa Lajos esperes, püspökhelyettes unokája – evangélikus hit- és erkölcs-tan tantárgyból jeles eredménnyel érettségi vizsgát tett. Ő a harmadik „Labossa-unoka”, aki a Tatai Református Gimnáziumban – az én reménységem szerint is – továbbviszi azokat a lutheránus értékeket, amiket éveken át közös munkával hittanórákon tanulmányoztunk.



Fotó: frankom

Június 11-én (szombaton) lelkesizdatási ünnepségen vettem részt a szendi templomban. Az alkalmon igét hirdetett Szemerei János püspök, az itatást Szarka István esperes végezte. (Beszámolót lásd a 15. oldalon!)



Fotó: adam_l_maria

Június 24-én az Almási-úti temetőben eltemettük Pere László evangélikus testvérünket, akit 84 éves korában – hosszú, türelemmel viselt betegsége után – szolgált magához az élet és a halál URa. Emlékét tegye áldottá az ÚR Isten szeretete körében!

Június 24-én szintén az Almási-úti temetőben elkísértük utolsó útjára Kelndorfer László Sándor testvérünket, akinek 68 évben szabt meg életéveinek számát Teremtő URunk. Családját takarja be irgalma palástjával a Mindenható és elhunyt testvérünk emlékét kísérelje áldás!

Július 4-6. között megtartottuk nyári hit-tantáborunkat, mintegy 25 gyermek részvételével. (Fotó-riportot lásd a 7. és 16. oldalon!)



Fotó: lhorvath_tibor

Július 17-én ünnepi istentisztelet keretében Dr. Reinhardt Zsófia és Luleczky Judit testvéreink konfirmációi fogadalmat tettek. Ezzel kapcsolatos írást lásd a 8-9. oldalakon!



Fotó: gellar_vince



Fotó: gellar_vince

Rövid-hírek

Július 28-án A Nemzeti Agrárgazdasági Kamara (NAK) megyei szervezete, a Magyar Gazdakörök és Gazdaszövetkezetek Szövetsége (MAGOSZ), a NAK és a Magyarok Kenyere Alapítvány együttműködésében szervezték meg a „Magyarok Kenyere – 15 millió búzaszem” program 2022. évi ünnepi búzagűjtő napját. A rangos eseménynek a tatai Gottwald Hotel, úgynevezett *Parasztudvara* adott helyet. Az alkalmon ökumenikus búza- és kenyérráldást adtunk.



Fotó: internet

Augusztus 12-én a Pálma Hotelben Tóth Ferenc róm.kat. és Nagy Tamara ev. testvéreink házasságukra Isten áldását kérték.

Augusztus 13-án a neszemlyi Hilltop Borbirtokon megtartott – szintén szabadtéri – esketés keretében Somfai Dávid Márton róm. kat. és Koronczi Noémi ev. testvéreink Isten előtt egymásnak örök hűséget fogadtak és közös életútjukra Isten áldását kérték.



Fotó: koronczi



Fotó: somfai_koronczi



Fotó: somfai_koronczi

Augusztus 20-án a Szent Kereszt plébániatemplomban ökumenikus kenyéradáson vettünk részt.



Fotó: donkos_attila

Szeptember 5-én kistemplomunkban elbúcsúztattuk Varga Jánosné sz. Varga Judit testvérünket. Emlékét tegye áldássá az Örökkévaló, Aki előrement testvérünket életének 68. évében szólította magához.



Fotó: frankom

Szeptember 15-én 38. szemeszter-nyitó, templomkertbe tervezett szokásos Nikapiknikünket megtartottuk – a szeptemberi mostoha/esős időjárás okán – jó hangulatban, de most szerényebb részvétellel.



Fotó: frankom

Szeptember 18-án (vasárnap) Decmann Tibor lajoskomáromi lelkésztestvérem, akadémiai szobatársam és jóbarátom 60. születésnapján – kántorunkkal együtt – vettem részt. Az istentisztelet igei szolgálatát Angyal Cseke Csaba negyedéves teológushallgató, a kántori szolgálatot Vida Tilda bokodi evangélikus testvérünk végezte. Mindkettőjüknek a helyettesítését ezúton is köszönjük!



Fotó: frankom

Október 1-én a „Teremtés hetében”, mi evangélikusok is csatlakoztunk ahhoz a „szemétszedő és lombgyűjtő akcióhoz”, amit a Szent Imre (kapucinus) plébániatemplom felhívására az Angol-parkba szerveztek.



Fotó: internet



Fotó: internet

Október 6-án városi rendezvény keretében megemlékeztünk az Aradi Vértanúkról és Dr. Szabó Előddel ökumenikus áldással szolgáltunk



Fotó: donkos_attila



Fotó: donkos_attila

Október 7-én Kerti Katalin, a Goldberger Alapítvány kuratóriumi elnökének meghívására a Tatai Piarista Rendházban „Lelked legyen bekötve az élet kötésébe” – Megéledő sírfeliratok a tatai zsidó temetőben címmel konferencián vettem részt.



Fotó: donkos_attila

Október 8-án gyülekezeti kirándulást szerveztünk Győrbe, a felújított öregtemplomba, melyen mintegy 50-en vettünk részt. Képes beszámoló a 6-7. és a 16. oldalakon!



Fotó: patáki_gergely

Október 9-én Kalincsak Balázs és Varga Katalin lelkészpár vezetésével gyülekezetünket meglátogatta a Nemescső-Meszlen-Acsád-Köszegdorozslói Társult Evangélikus Egyházközség kiránduló csoportja. Istentiszteletünkön énekekkel is szolgáltak, majd rövid gyülekezettörténeti ismertetés után agapét tartottunk, melynek lebonyolításáért asszonytestvéreinknek ezúton is nagy-nagy köszönet!



Fotó: csorik_janos

Ugyanezen az istentiszteleten a keresztség szentségében részesült Kertész Szonja kistestvérünk, Kertész László róm.kat. és Csorik Melinda ev. gyermeke. A keresztszülői kötelezettséget Keresztes András István ref. és Kertész Aranka róm.kat. testvéreink vállalták magukra. Isten áldja és óvja Szonját életútján és családjá rajta keresztül is részesüljön Isten gazdag áldásában!



Fotó: csorik_janos



Fotó: csorik_janos



Fotó: csorik_janos

EPOT-on jártunk...



Szeretettel köszöntjük
az EPOT 2022
résztevőit!

Közös gondolkás egyházunk jelenéről és jövőjéről az Evangélikus Presbiterok Országos Találkozóján

A Hungexpo C pavilonjában került megrendezésre szeptember utolsó szombatján az Evangélikus Presbiterok Országos Találkozója, melyen gyülekezetünk 6 fővel képviseltette magát. A jeles rendezvény egyik nem titkolt, de kívánt „melékhatását” – így a népszámlálás előtt – az összetartozás felemelő érzését az evangélikus identitás megerősítését élhették át a résztvevők.



Nagy izgalommal és várakozással indultunk 2022. szeptember 24-én a presbiterok országos találkozója, melynek a mottója: „Elfogadtál és elhívtál...” volt. Gyülekezetünk képviselőiben Szélesné Szabó Teodóra, Széles Anikó, Sziklai Tiborné, Molnár Piroska, Tanczer Ferenc és Tanczerné Jakus Emőke vettek részt az eseményen. A találkozó központi gondolata a népszámlálás volt, illetve az, vajon hányan fogják majd magukat evangélikusnak vallani?

Közös énekléssel kezdtünk, dicsértük teremtőnket. „Az ige kőszálként megáll” énekelhettük evangélikus himnuszunkat. Ezután dr. Hafenscher Károly szólt az egybegyűltekhez. Figyelemre méltó gondolatait örömmel idézem fel.

- Csak az Isten ígéjére építhetünk, olvassuk a Bibliát!
- Felmerül a kérdés, hogy számokban gondolkodik-e az Isten? Igen, de más az isteni számtan. Vajon mit számol az ember és mit az Isten?
- Elérhető-e emberi erővel, praktikával a növekedés? Miért más az Isten számtana, mint az emberé? Itt a szégyen asszony 2 fillérére utalt, illetve az egyetlen bárányra, aki hiányzott a nyájból.
- Hány lelket számol a magyarországi Evangélikus Egyház?

- Felhasználja-e Isten a társadalmi eseményeket és folyamatokat országunk építésére?
- Hány lelket számol a magyarországi Evangélikus Egyház?
- A kevés és a sok Isten értelmezésében egészen más, utalt a csipetnyi sóra és a mustármagra. Végső soron minden Isten kezében van, ami tudatos, aktivitásra ösztönöz bennünket, ahogyan egy kicsiny kovásztól az egész tészta megkel, és ebben mi vagyunk a kovász!

Záró gondolataiban is a népszámlálásra utalt: „Uram, kevesen vannak, akik üdvözlölnék? Igyekeztek bemenni Isten országába!” Háború, világválság, járványok között Krisztus ezt mondja: „Én vagyok az út, igazság és élet!” Istenre bízunk magunkat? Saját erőnkben bízunk, vagy mint Gedeon, Isten erejében? Isten adja szent lelke által a növekedést!



Ezt követően panelbeszélgetés volt Ratkay Dorottya, Deák László, Kovács Viktor és dr. Pesti Fruzsina részvételével, Szlauskó-Bobál Orsolya moderálásával.

A beszélgetés résztvevői saját gyülekezeteik tapasztalatait, sikereit és egy-egy feladat megoldásának nehézségeit osztották meg a résztvevőkkel. Szó volt a hitoktatásról, a szülők és a kisgyerekek bevonásáról, a felelősségvállalásról, az asztalközösségekről, a lelkesek elvándorlásáról, a helyettesítésekről, a Covid okozta nehézségekről, a példaadásról. Bizony, irigykedve hallgattuk, hogy voltak helyek, ahol 6-8 fős stáb dolgozott azon, hogy a gyülekezet tagjaihoz online eljusson a prédikáció vagy bármilyen információ. (Nálunk bizony Tisztelendő úr egyedül volt a „stáb”, és küldte el többszáz email-címre az ahiatokat és a vasárnapi igehirdetéseket. Ezúttal is köszönjük szépen ezt a hatalmas munkát!)

Azért itt is elhangzott, hogy nem szabad fetisizálni a számokat, az egyháznak nincs növekedési kényszere, nálunk isteni elhívás van, – „tegyetek tanítvánnyá minden népet!”

A panelbeszélgetés után mindenki elfogyaszthatta az előre kiválasztott ebédjét, ami nagyon finom és bőséges volt. Meg kell jegyezni, hogy a több mint 2000 ember ebédeltetése rendkívül gyorsan, kulturáltan zajlott. A kapott 2 italjegyéért

pedig kávét, cappuccinót, üditőt, ásványvizet lehetett kérni.

Az ebéd utáni szünetben az aulában felállított rajzkiállítás képeit csodáltuk meg, ahol a kicsiktől a nagyokig papírra vetették érzéseiket, gondolataikat egyházi témából. Szavazni is lehetett a legjobban tetsző alkotásra, amiért egy alma volt a jutalom.

A lehetőségek piacán egyházi kiadványok, pólók, idegenforgalmi kiadványok, kézműves termékek közül lehetett válogatni.

Nagy örömmel fogadtuk, hogy a *Luther Márton végrendelete* c. könyvet kedvezményes áron lehetett megvásárolni, amellyel a nevelőszülői hálózatot támogattuk. Az offertórium szintén a nevelőszülői hálózat bevételeit gyarapította.

E rövid szünet után kezdődtek a szekcióbeszélgetések. Öt szekció közül választhattunk:

- **Merítsünk spirituális forrásainkból!** (Szabóné Mátrai Mariann és Sefcsik Zoltán vezetésével)
- **Tanuljunk Krisztust!** Ezt Dr. Pángyánszky Ágnes és Koczor Tamás vezette)
- **Éljük meg a hitünket!** (Dr. Fábri György és ifj. Zászkaliczky Pál irányításával) Ezen Szélesné Szabó Teodóra és Molnár Piroska volt jelen.
- **Működünk együtt, mint egy test tagjai!** (Mesterházy Balázs és Heinczinger Orsolya vezetésével) Ebbe a csoportba Tanczer Ferenc és Tanczerné Jakus Emőke csatlakozott be.
- **Látni, látszani, láttatni!** (Dr. Szabó B. András és Pongráczné Győri Boglárka) Ezen Sziklai Tiborné és Széles Anikó voltak ott

Mivel én a 4. szekcióban vettem részt, erről tudok részletesebben is beszámolni. Mindenki talált a széken négy különböző színű papírkát, amelyeken egy száj, egy kéz, egy fül illetve egy láb volt. Ezekkel a jelekkel válaszolhattunk a feltett kérdésekre,



segítek, hogy ki milyen formában tudja a gyülekezetet segíteni. Aktív, kétkezi munkával, vagy az információk továbbadásával, a szájával, ahogy Assisi Szent Ferenc mondta: „Hirdesd az evangéliumot és ha



szükséges, használj szavakat!”, netán a hallott információk értelmezésével, továbbadásával, vagy a lábával, vagyis megy és segít intézni ügyeket, látogatni a híveket stb. Számatlan módja és formája van a segítségnyújtásnak.

A legfontosabb, hogy szánjunk rá időt, mert „ha az Isten dolgaira időt szánok,

akkor azt az életemben visszakapom.” Ezért ne sajnáljunk rá időt. Merjük megszólítani a gyülekezeti tagokat a feladatokra. Bizonyára mindenki megtalálja a helyét a gyülekezetben, ha megszólítjuk, ha szeretettel fordulunk felé. Szó volt a diakóniai szolgálatról is, illetve az idősekkel való kapcsolattartásról.

Érdekes volt ebben a szekcióban, hogy számozott sarkokba csoportosulással nagyon szépen kimutatható volt, hogy a *segítők a 60 feletti korosztályból voltak a legtöbben*, és döbbenetes volt látni, hogy a *30 év alattiak milyen kevesen vannak*. A városok lélekszáma szerinti rendeződésnél a *kisebb településeken jóval nagyobb arányban gyűltek össze a segítők*, és a *budapestiek sajnos, itt is kevesebben voltak...*

Volt egy olyan csoportosítás is, hogy a lelkészeket állították egy csoportba, majd melléjük álltak azok, akik valamilyen formában fizetést kapnak az egyháztól. Elég szép csoport gyűlt össze...

A szekcióbeszélgetések utáni Istentisztelet alapigéje: „*Ti adjatok nekik enni!*” Márk 6,37 volt. Dr. Fabinyi Tamás elnök-püspök úr prédikációjában az öt kenyér és két hal szétosztásáról beszélt, amiből 5000 férfi jóllakott és még 12 kosarat megtöltöttek a maradékkal. Külön érdekessége volt a prédikációnak, hogy homokkép aláfestés illusztrálta a mondanivalót.

Az Istentisztelet végén úrvacsorát lehetett venni, a Covid-ra való tekintettel nyitott tenyérbe kaptuk az ostyát, de mindenkinek a homlokára keresztet rajzolt a lelkész.

Az eseményt a Mandák kórus a 42. genfi zsoltár elénklésével folytatta, (*Mint a szép híves patakra...*), illetve az evangélikusok „hymuszával” zártuk. Közösén elénkeltek az énekkarral, amit büszkén vallunk:

„Erős vár a mi Istenünk!”

Tanczerné Jakus Emőke





Gyülekezeti kirándulás Győrben

Nyári hittanborunkban született ötletünket váltottuk valóra 2022. október 8-án (szombaton), amikor is közel 50-en gyülekezeti kiránduláson vettünk részt. Célállomásunk Győr volt, hogy ott megtekintsük a felújított „insula lutherana”-t (lutheránus sziget), melynek központja az ún. „öreg-templom”, amit óvoda, iskola, idősek otthona ölel körbe. A mindenki meglegedésére szervezett közösségkovácsoló utunkat a Jólsten napsütéses szép idővel koronázta meg.

Fotó: frankom

Izzalommal vártuk a kirándulás napját, s reménykedtünk az igencsak esős szeptemberi hetek után, hogy egy szép őszi napra ébredünk. Várakozásunk – hála Istennek – beteljesült, kirándulásra optimális időjárás kísérte egész napunkat.

Ezt a kirándulást eredetileg *finn testvéreink* küldöttségével együtt terveztük. Szeptember közepére vártuk őket – február első napjaiban még örömmel jelezték, hogy készülnek – de sajnos végül mégsem sikerült „realizálniuk” utazásukat. Sok-sok elbizonytalanító tényező terhel most mindenkiket ebben az esztendőben(!), ezért az idei évre terzett látogatásukat – aminek apropóját az adta, hogy pontosan 30 évvel ezelőtt a *Jouensuu-Pielisensuu-i Evangélikus Gyülekezet* egy úrvacsorai kelyhet adományozott nekünk – reméljük, hogy a jövőben pótolni tudják!

Szombat reggel 9 órakor busszal indultunk a kistemplomunk melletti parkolóból, mely csoporthoz Győrben még többen csatlakoztak. Az „öregtemplom”-i vezetést *Vancsai József* nádorvárosi lel-

késztestvérem végezte, aki az igen tartalmas ismeretterjesztő kisfilm mellé aktuális, gyülekezeti élettel kapcsolatos információkkal is szolgált.

A templomban néhány gondolat erejéig elcsendesedtünk az aznapi ige mellett és kántorunk (*Betti*) egy korálkíséret erejéig megszólaltatta a hárommanuális nagyszerű orgonát is. A rövid elcsendesedésünket háláadó imádsággal zártuk.

Egy szerényebb, de finom és bőséges menü elfogyasztása után megtekintettük *Szent László* hermáját és jutott még időnk belvárosi sétára, fagyizásra, kávézásra is.

A kirándulás megszervezésének minden gondját *Széles Anikó* presbiter testvérünk vette a vállára, amit ezúton is hálásan köszönünk neki!

(fm)



Fotó: frankom



Fotó: frankom



Fotó: frankom



Fotó: frankom



Fotó: frankom





Fotó: frankom



Fotó: frankom



Fotó: frankom



Fotó: frankom

Hittantábor – 2022



Kényszerű covid-szünet után július 4-6. között újra megtarthatuk nyári hittantáborunkat, a gyermekek nagy meglepetésére. *Soli Deo Gloria!*... és nagy-nagy hála és köszönet a Segítőknél!

Képekből is jól látható, hogy ezen a nyáron a résztvevő gyermekek – mindösszesen mintegy 25-en vettek részt – átlagéletkora alacsonyabb volt a korábbi évekhez mérten. Ennek ellenére a kisebbek is nagy érdeklődést mutattak nem csak a bibliai történetek iránt, de nagy lelkesedéssel fedezték fel velem a templom ismert és kevésbé ismert berendezési tárgyait, és a liturgikus cselekményeknél használatos eszközöket. Sok-sok kérdést tettek fel, de a tanulás mellett bőven jutott idő énektanulásra, szabadterei foglalkozásokra, közös játékokra. Köszönöm a szülőknek, gyülekezeti tagjainknak a támogatásukat és felajánlásait valamint Széles Anikó presbiter-testvérünk szervező munkáját! (fm)



Fotók: horvath, tiber



Áldás az életútra

– konfirmációról

egy felnőttkonfirmáció okán

A konfirmáció a protestáns felekezetek meghatározó gyülekezeti eseménye, amikor idősebb gyermekek vagy felnőttek a gyülekezet előtt tanúbizonyságot tesznek keresztyén hitükről és szerzett ismereteikről. Számos személyes beszélgetés és video-telefonálás után Július 17-én elérkeztünk ahhoz a vasárnaphoz, amikor is ünnepi istentisztelet keretében Dr. Reinhardt Zsófia és Luleczky Judit evangélikus testvéreink konfirmációi fogadalmat tettek.

A szó „konfirmáció” a latin *confirmatio*-ból ered, amely megerősítést jelent. Az ekkor elmondott fogadalom által a konfirmáltak hivatalosan is az egyház tagjaivá válnak és részt vehetnek az úrvacsorai közösségben. A konfirmációi ünnepi istentiszteletet rendszerint pünkösd vasárnap vagy egy héttel előtte tartják, azonban időpontja tájegységenként, helyi szokásoktól függően változik. A konfirmáción a konfirmandusok tehát ünnepélyes áldással egybekötött istentisztelet keretében megvallják keresztyén hitüket. A konfirmációt nem sokkal a reformáció után vezették be a protestáns felekezetekben, egyfajta „helyettesítőként”, amit a katolikus egyházban a bérmálás szentsége képvisel ma is.

Régi szép hagyomány, hogy 12-14 éves korban konfirmáljuk gyermekeinket, akik ezzel minden jogot (legalábbis elméletben, valójában 18 éves korukig csak „várományosok”) megkapnak az evangélikus (vagy éppen református) egyház tagjaiként.

A konfirmációi fogadalommal/eskütéssel tulajdonképpen megerősítik tagságukat abban a keresztyén közösségben, amelyhez már a keresztség révén – általában csecsemő- vagy kisgyermekkoruk óta – is tartoznak. Mivel a fiatalok 12-14 évesen már képesek a szimbólumokban való gondolkodásra, bizonyos mértékű elvonatkoztatásra, ezért a leg-

nagyobb kérdés a konfirmációval kapcsolatban, hogy 12-14 évesen mennyire érzik az egyházi elkötelezettség mélységét.

A rég letűnt „négy- és hat-elemis” világban a 12-14 éves kor az iskola világából a munka világába való átlépést is jelentette, s a konfirmáció segítette ezt a felnőtté-válást. A mai fiatalok azonban sokszor még 20-25 évesen is tanulnak...

Fontos kiemelni, hogy régen, a paraszti világban, a házkörüli munkában a gyermek folyamatosan tanulta a felelősséget, s természetes volt számára, hogy az évek múltával egyre nagyobb felelősséget kapott.

Sajnos manapság egyre kevesebb felelősségre tanítjuk a gyerekeinket, ebben nincs sok különbség lányok és fiúk között. A testi felelősségre, mi szülők általában odafigyelünk és többé-kevésbé megtanítjuk hogyan vigyázzanak gyermekeink magukra, de az önállóság és a lelki kérdések esetében már sokkal kevesebb konkrét útmutatást adunk nekik.

Irreális elvárás lenne a hitbelli elköteleződés?...

A 13-14 éves konfirmáló fiataloktól elvárni azt, hogy elkötelezett egyháztagok legyenek – nos, ez naivitásnak, illúzióknak, párhuzamos világban élésnek tűnhet. Ezt a korainak is mondható általános gyakorlatot az is táplálja, hogy érthető módon a gyülekezet nem akarja elveszíteni az „utánpótlást”, de a valóságban mégis megtörténik az, amitől minden lelkész és egyházunkban felelősséget hordozó személy elszomorodik, hogy a tinédzsereink „kikonfirmálkodnak”.

Mi ennek az oka?

A fiatalok – persze vannak itt-ott üdítő kivételek – manapság inkább kötelezettségnek érzik a konfirmációt, egy plusz nehézségnek, tanulnivalóknak, amit meg kell tanulni, amiből „vizsgázni” is kell.

A konfirmáció jó alap, de meg kell találnunk azokat a kapcsoló- és kapcsol-pontokat, amiken keresztül – általában később(!) – érthetővé válik számukra a személyes hit fontossága és a szívükben/lelkükben „forgó” dolgok értékét felismerik. (A szinte még gyermek Mária – feltételezem – nem értette Gábritel „arkangyal-hozta” mennyei üzenetét, de „szívébe zárta, s ott forgatta azokat” – gyanítom élete végéig.)

El kellene végre ‘engedni’ azt, hogy majd a konfirmációtól lesznek gyermekeink elkötelezett evangélikus egyháztagok. Míg az egyre gyakoribb felnőtt-konfirmációnál ez szinte egyenes következmény, a 12-13 éves gyermek esetében, aki csak most kezdi értelmezni az egyházi szimbolikát, ezt a belső nyelvezetet (remélhetőleg nem *kirchenlatein*-t!) a személyes felelősség szerepét a közösségi életben és valójában csak most próbálgatja, ízelgeti az elvonatkoztatás intellektuális, hitbéli izgalmát – ez általánosságban nem elvárható!

A konfirmáció időszaka, s maga konfirmáció kiváló alap, de nem az egyetlen lehetőség az egyházi kötődés ‘érlelésére’.

Az elköteleződés hlányának gyakorl okai

Régen a konfirmációt a családokban – sok helyen még ma is; sőt, jómagam is részese lehettem ilyenek – „kiadós” családi ünnepként, egy új élet-



Foto: gellar_vince



Foto: gellar_vince

Dr. Reinhardt Zsófia jegász

Gyerekkoromban nem kaptam igazán vallásos nevelést, ugyan megkereszteltetek, de a szocializmus idején egy pedagógus gyerekének legfeljebb titokban lehetett hittanra járnia. Fiatal felnőttként kezdtem templomba járni, amikor az élet végső kérdéseire kerestem a válaszokat. A hitem és az egyházhoz való kötődésem egyre erősebb lett, míg nem úgy éreztem, hogy felnőttként is szeretném megerősíteni az Evangélikus Egyházhoz való tartozásomat, és a közösség teljes jogú tagjává szeretnék válni.

Maga a konfirmáció számomra igazi spirituális élmény volt, éreztem, hogy Isten áldása van ezen az eseményen. Az első úrvacsora során sokkal erősebben éreztem a közösséghez való tartozásomat, mint azelőtt, és ennek az élménynek az ereje azóta is velem van. A hitem is tovább erősödött ezáltal, nehéz helyzetekben is könnyebben rábízom magam a gondviselő Istenre, és könnyebben kimondanom, hogy „Legyen meg a Te akaratod!”.

A felkészülés időben elég hosszúra nyúlt, mivel családi okok és a Covid egyaránt közbeszóltak, és félbeszakították a folyamatot. Mindig nagyon vártam a személyes találkozók alkalmait, amelyek során volt alkalmam a gyerekkorban kihagyott hittanórák bepótolására, azaz a Bibliával való részletesebb ismerkedésre, de személyes hitbeli kérdések megvitatására is. A beszélgetések mindig nagyon oldott légkörben zajlottak, és nagyon örültem, hogy a szerteágazó ismeretbővítés mellett a saját, akár formabontó kérdéseimre is jutott idő és figyelem.

szakasz kezdeteként ünneplik a konfirmációt. Vannak/voltak(?) olyan gyülekezetek, olyan családok, ahol szokás volt, sőt, egyfajta elvárás is lett, hogy a konfirmációt a szülők, keresztszülők, rokonok „megpecsételjék” valami értékes ajándékkal aminek – vélhetően – a megkonfirmált gyermek is örült...

A „kikonfirmálódó” gyermekek közül sokan úgy élik meg, hogy a konfirmáció (ez gyakran az általános iskola vége) egy korszakzárás, ami az általános iskolai évek lezárását jelenti, s ennek egyfajta templomi vetülete a konfirmáció, amely nem egy folyamat kezdetét, hanem végét jelenti számukra. Jóllehet a konfirmáció eredetileg ennek éppen ellenkezője, hiszen a fogadalmat tett fiatal egy nagyobb közösség, a keresztyén gyülekezet

Konfirmáló Testvéreimnek a következő kérdéseket tettem fel: 1) Mi indítja az embert arra, hogy „felnőtt fejjel” konfirmációi fogadalmat tegyen? 2) Mi változott (esetleg mi nem?) és mi az a specifikus, amiben megerősítést kaptál? 3) Mit emelnél ki a felkészülés időszakából, ill. milyennek tartottad azt?

és egyház szerves részévé, „hivatalos tagjává” válik, aki jelen van/lesz(?) a közösség életében. A többévszázados hagyomány, amely szerint a gyermek „lekonfirmál”, körünkben sajnos eltűnő félben van, a felnövekvő generációk számára már nem természetes, hogy gyermekük konfirmáljon, akkor sem, ha ezt a szülők annak idején, a keresztelekor megfogadták.

Klé a felelősség?

Ahol a szülők úgy döntenek, illetve hagyják, hogy gyermekeik később maguk döntsenek a keresztyén hitről, ott nem csak az ünnepélyesség, s ezzel együtt a konfirmáció fontossága kopik meg, de többnyire az egyházhoz tartozni akarás igénye is.

A nehezítő körülmények azonban nem csak a családi háttérben fedezhetők fel. Sok gyülekezetben nem működik ifjúsági közösség. Ennek elsősorban demográfiai okai (kevesebb az azonos korú evangélikus gyermek) lehetnek és persze ne feledjük a diaszpóra-helyzetünket: *nagy(obb) távolságok* és kis(ebb) gyülekezetek, s így kisebb a „merítés” lehetősége is, de természetesen szerepet játszik ebben a lelkes személyes „motivációjának hiánya” is. Nagy áldás, ha van a gyülekezetben „kis-ifi” amely korosztályban a legközelebb áll a konfirmáltakhoz és ezzel kaput nyithat a nagyobb, korban idősebb gyülekezethez, de persze van ahol a már rég fiatal felnőtték még inkább „ifibe” járnak... (nosztalgia?)

Tény, hogy a 12-14 évesek zárkóztaknak, olykor gyerekeseknek tűnhetnek, de nagyon hálásak a figyelemért, az elfogadásért és azért, ha nem „lekezelően” kommunikálnak velük – ami a tinédzseres érzékenységüket karcolja, s nem mentség erre a túlterhelt felnőttek türelmetlensége sem. *Ezért a konfirmálni készülő családja komoly missziós terület!*

„Kikonfirmálás” helyett: Integráció!

Az eredményes integráció során a konfirmándusok nemcsak megismerik a hitbeli tanokat, de látják a körülöttük lévő ‘idősebb’ fiataloknál, hogyan élik meg és gyakorolják keresztyén hitüket a gyülekezeti közösségben és a „világban”. Mind egyénileg, mind közösségleg fontos, hogy a fiatalok konfirmáció előtt és után, az ifiben és később már idősebb gyülekezeti tagként *szolgálatot vállaljanak a gyülekezetben*, ez a szolgálat lehet egyszeri alkalom, de alapvetően rendszeresnek, állandónak kell lennie.

A tizenévesek így felelősséget kapnak, amely megtiszteli őket, és már nem egyénként, hanem a közösség egy tagjaként kapcsolódhatnak a gyülekezethez. Számukra így a konfirmáció már nem végállomás, hanem megálló, egy folyamat része, amelyben valódi, szerves részeivé, tagjaivá válnak a keresztyén egyháznak.

Luleczky Judit építésmérnök

Egy régóta tartó adósságnak tartottam saját magam felé, és örülök, hogy végre konfirmáltam. Szerettem volna a keresztségemet és a felekezeti életemet felnőttként is megélni, hiszen kortól függetlenül olyanfajta kihívásokkal találkozom az ember, amikkel a hit lencséjén át nézve könnyebb szembenézni.

A kihívások nem változtak, a hozzájuk való viszonyom viszont igen. Jobb szívvel veszem az akadályokat, hiszen tudom, a végén minden rendben lesz. Nagyon jó érzés volt megtapasztalni, hogy milyen befogadó a közösség és mennyi kedvességgel fordulnak mindenki felé.

Nagyon megnyugtatónak éreztem, hogy a felkészülés során nem voltak tabuk, minden kérdést nyíltan, őszintén meg tudtunk beszélni. Nagyon élveztem a színes előadásban megtapasztalt példázatok, valamint az ezek kapcsán előke-rülő személyes élmények és érzelmek megvitátását.

Mi változik a megerősítéssel?

A konfirmációval a fiatalok és felnőttek teljes tagsági jogot kapnak az egyházon belüli tisztségek viselésére. A megválaszthatóság és a választójog alapja az elégséges életkor és az egyháztagság, amelyhez a konfirmáció vagy az evangélikus-lutheránus felekezethez való tartozást jelentő felnőtt-kereszttség a feltétel. (A felnőtt-keresztelés, egyben tudatos felvállalása a keresztyénségnek és így – egyházzal – a konfirmációnak felel meg.)

Sokáig a konfirmáció fontos szempontja, az úrvacsorához járulás feltétele volt. *Luther Márton* kiemelte, hogy az úrvacsorában való részvételhez nagyon fontos annak *megértése* és így a tudatos részvétel. A konfirmációs előkészítés (komoly záróvizsgával!) ezt a központi teológiai tartalmat igyekszik kimunkálni.

„Nemzedékek együtt tanulhatnak”...

A konfirmáció időszakában *lehetőség nyílik* arra, hogy az anyák és apák újra felfedezzék maguknak a vallási témákat, s konfirmáló gyermekükkel – a részvétel kívánt mértékétől, élethelyzetétől függően – szelektív vagy akár hosszú távú kapcsolatot is létesítsenek az egyházzal. A konfirmáció ezen „járulékos hatásait” érdemes tehát kihasználni és ezáltal felfedezni a gyülekezethez tartozás, a testvéri közösség áldásait!

frankom



Fotó: gellár_vince



Fotó: gellár_vince

Altmarktól Isztambulig – biciklivel fél Európán át...



Kántorunkkal (Betti) éppen délutáni kávénk mellett beszélünk át a nap hátralévő teendőit, amikor megszörrent a telefon, s valaki (angolul) engem

keresett. Hamar kiderült, hogy egy német evangélikus lelkész-kolléga Sachsen-Anhalt tartományból állt kistemplomunk előtt, s szeretne volna belülről is megtekinteni azt. Percek múlva ott voltunk, s egy kedves fiatalember – biciklijén nagy csomagok csüngtek(!) – mosolygott ránk. Miután bemutatam a gyülekezetet, s elbeszélgettünk, meghívtuk otthonunkba, amit örömmel fogadott. Finom vacsora mellett Steffen Kiesner-Barth lelkésztestvéremmel késő éjszakába nyúlóan beszélgettünk – miről is másról(?) – természetesen egyházzal, szolgálattal és teológiáról.

Fotó: Frankom

Altmarkt nem éppen itt van a szomszédban! Honnan jött az ötlet, hogy nekivágsz ennek a sportteljesítménynek sem utolsó nagy útnak?

Sabbatical-on vagyok. Ezt azt jelenti, szabad vagyok a munkámtól, a munkahe-lyi kötelességeimtől. Ez egy töltekezési, rekreációs időszak a lelkészeknek, amit 25 év szolgálat után megkaphatnak. Ki kellett találnom, hogyan töltöm el hasznosan ezt a fél évet és úgy döntöttem, csak evangélikus gyülekezeteket látogatok meg Kelet-Európában: Csehországban, Lengyelországban, Szlovákiában, Magyarországon, Romániában, Bulgáriában. Az egyházi Vezetőség ill. a gyülekezeti elnökség/presbitérium ezt támogatta.

Persze felmerült a kérdés, miképp szeretnék utazni? Arra gondoltam, hogy az egészségmegőrzés érdekében is tennem kellene valamit! És akkor az jutott eszembe, hogy biciklivel megyek az egyik evangélikus gyülekezettől a következőig.

Így a testemért is teszek valami jót, s közben a lelkészekkel elbeszélgetek az egyes gyülekezetek tevékenységeiről, illetve a kihívásaikról. Sachsen határáról

tehát biciklivel indultam el Csehország felé, és ez idáig Magyarorszáig bicikliztem. Ez 2200 kilométert jelentett eddig – s hála Istennek defekt nélkül(!) – nem kellett elővennem a tartalék-gumikat...

Innen Tatártól merre tovább?

Az a tervem, hogy miután két hetet eltöltök Magyarországon, két hetet Románián keresztül biciklizek majd. Ott van egy olyan régió, ahol néhány német(ajkú) evangélikus keresztény él, erdélyi sváboknak hívják őket (Siebenbürger Schwaben).

Tudom, hogy nagyon kevesen vannak, elenyésző a számuk (Ceașescu-időszakban kitelepültek! – Szerk.), de sokan a kilencvenes években visszautaztak. Egy kollégám nagyon aktív a Romániai Segélyszolgálat-ban, ő támogat majd az ottani gyülekezetlátogatásokban. Kíváncsi is vagyok, hogy ott miképp zajlik a gyülekezeti élet a gyaníthatóan nem túl könnyű körülmények között.

Románia után pedig Bulgária a következő állomása az utamnak. Azt különösen nagy kíváncsisággal várom, hiszen ott az ortodox egyház a meghatározó felekezet. Vajon ott hogyan élnek a kisebbség-

ben lévő evangélikus keresztény testvérek? A bulgáriai diaszpórában mit jelent számukra az evangélikusságuk a mindennapokban? Hogy él meg ezt a helyzetet a szívükben?

Ez valóban gazdag tapasztalásokkal teli út... Lesz ennek valami „íráso következménye” is?

Természetesen. Amikor majd hazaérek akkor ezekről kell írnom egy tanulmányt, illetve kell tartanom néhány előadást. A kollégáim is kíváncsiak az evangélikus egyház működésére a volt „keleti-blokk” országokban.

Kérlek mondj néhány szót a lelkészi munkádról!

Kilenc éve a Salzwedel-i egyházköz-ségben vagyok lelkész. Ez körülbelül 100 km-re északra van Magdeburg-tól. A kollégámmal együtt 35(!) falu és 27(!) templom tartozik hozzánk. Én 75%-ban a gyerek- és az ifjúsági munkában vállalom részt. Vannak különböző gyerekcsoport-jaim, két ifjúsági csoportom, nekik szervezek programokat. A másik 25%-ban hagyományos lelkészi minőségemet gyakorlom: vasárnapi istentiszteletek, teme-



Fotó: Frankom



Fotó: Frankom



Fotó: Frankom



tések, esketések, keresztelők... a szokásos lelkeszi feladatok.

Ez számomra egy szép arány, és egyben nagy kihívás is. Főleg a fiatalokkal való munka, hiszen a mai fiataloknak gyakran *más az érdeklődési köre*, mint hogy a konfirmálás után az evangélikus egyházzal kapcsolatban maradjanak, és részt vegyenek a gyülekezeti életben...

Milyen megoldandó feladatok jelentkeztek az új szövetségi tartományokban (a volt NDK)?

Nagy probléma, ami újra és újra előjön, hogy például a fiatalokkal való munkában még mindig van az „*ifjúvá-avatás*” (Jugendweihe). A szocializmus idején volt ez, ami most ismét felerősödött, és elgondolkoznak a fiatalok: *a konfirmálást vagy az ifjúavatást válasszam?* És itt egy kicsit konkurencia-helyzetben találjuk magunkat, és ez gyakran nem könnyű! A szülőkhöz is tudatosítani, hogy ha ők maguk tagjai az evangélikus egyháznak, ugyanakkor a gyerekeiknek meg túl nagy szabadságot adnak ebben a döntésben, és így ők az ifjúavatás mellett döntenek és nem a konfirmálás mellett, akkor ez nehézségeket teremthet....

Ez azt jelenti, hogy nagyon vonzóvá kell tenni a konfirmálást és az ifjúsági munkát: 'szuper' programokkal, kiemelkedő lehetőségekkel. És ennek megfelelni sokszor igen nagy kihívás!

A gyerekekkel való munka egyszerűbb, mert *ők nagyon tudnak lelkesedni*. Az elsős-másodikos korosztálynak, ha izgalmasan elmesélek egy bibliai történetet, akkor kíváncsiak, és még többet akarnak hallani. Ha valamit kézműveskedek



velük, vagy kreatívan csinálunk valamit, illetve a nyáron megszerveztem egy nyári tábor indiánsátrakkal, azt nagy szeretettel fogadják, és ez nagy öröm a számomra.

Jó hallani, hogy a szolgálatod az egyben örömforrás is! Végezetül hadd kérdezzem: Milyen *reményteli* jövőt látsz a Németországi Evangélikus Egyháznak?

Nos, egy „reménytelen jövő” az majdnem egy vezényszó vagy lózung is lehetne... Szerintem már nem lesznek olyan magasak és erősek a gyülekezeti taglétszámaink, mint 30-40 éve. 2-3 évvel ezelőtt volt egy tanulmány, ami szerint évről évre 1-2%-os a hívek lemorzsolódása, sajnos a pontos számot nem tudom. Ez az én hátralévő 12 szolgálati évemben azt a feladatot adja számomra is, hogy a gyerekek érdeklődését felkeltsük *a gyülekezeti élet iránt és lelkeztük őket Jézus megismerésére*. Én elsősorban arra a területre figyelek, amelyen most vagyok. Próbálok érdekes, vonzó ajánlatokat tenni, és remélem, hogy a szülők újra több hajlandóságot mutatnak, hogy megkereszteljék a gyermeküket. Gyakran ugyanis úgy dön-



tenek a szülők, hogy a gyerek majd maga dönthessen, felnőttként – és sokszor ez már késő. Remélem, hogy a szülők nagyrésze ismét megengedi, hogy megkereszteljék a gyermekeiket, és így belenőhessenek a gyülekezeti életbe.

A nagyobb távlat, főleg a *Országos Egyház* esetén, nem egyszerű a helyzetünk. Főleg a nagyvárosokban, ahol sok ajánlat van a különböző egyesületek részéről... az ottani kollégáknak ez igazi nehézség! Nekem, vidéken ezzel nem kell megküzdenem – gyakran a fociegyületen kívül mi vagyunk egyedül, akik szabadidős programot kínálunk.

Persze mindig megfogalmazom – amikor a Bibliából felolvasok, vagy Jézusról tanítok –, hogy ez nem olyan mint a fociklub, ez a gyerekeknek szívüket is meg kell hogy töltse, hiszen később ez a lelkiület ad nekik erőt, kitartást, s ez közvetíti a keresztyény értékeket is. Ezért dolgozom, ezért imádkozom, hogy ez gyökerezzen meg lelkükben és személyiségükben.

**Ez nagyon szép gondolat! Úgy legyen!
Köszönöm a beszélgetést!**



“A Jóisten iránytűt adott...”

Beszélgetés a hűségről egy aranymisés (50 év) jubileum okán

Július 28-án a „Magyarok Kenyere – 15 millió búzaszem” program 2022. évi ünnepi búzagyűjtő napján – itt Tatán – nemcsak a búzák kaptak áldást, de aranymisés áldásban részesültek a jelenlevők is, mert Horváth István mocsai plébános atya pappászentelésének félévszázados jubileumát ünnepli ebben az évben. István atyának már akkor megígértem, hogy szeretnék vele riportot készíteni, amire csak az elmúlt napokban került sor. A hosszúra nyúlt, tartalmas beszélgetésnek szinte kimeríthetetlen központi témája a személyes hűség és az Isten hűsége volt. Az alábbiakban ebből a diskurzusból igyekeztem néhány gondolatot közreadni a Lutherrózsát olvasóknak.

Az „aranymise” szó hallatán nem csak hívőnek, de hitetlennek is egy szó jut eszébe, a *hűség*. Atya, neked mi jut eszedbe a hűségről?

Igazából ez már – a zoltároktól kezdve – a Szentírásban Isten hűségétől kiindulva, a legfontosabb téma, hogy ti. a hűség, a nehézségek ellenére is megmaradjon. Azaz, amit te egyszer életcélnak vagy akárcsak az életed irányának elfogadtál, – mert ugye a Jóisten térképét nem ad, de iránytűt igen – azt a körülményekben jelentkező támadások ne tudják kikezdeni. A hűség azáltal, hogy a Jóistentől kapjuk a kegyelmet, hogy kitarthassunk, az a mi hozzáállásunk nélkül nem megy.

Ahogy visszanezdek '72-től, az első misémtől, rengeteg olyan alkalom lett volna, hogy ez a hűség első helyen csorbát szenvedjen. Mert hát bejöttek az iskolába, végignézték azt, miket tanítunk hittanórán. Elhelyeztek minket, mert nem mentünk el békegyűlésre, de hát ezek már olyanok, amiket már lassan szégyell az ember elmondani, pedig valahol ezekből az apró dolgokból tevődik össze – mint az épület is a tégláiból – az a hűség, melynek a végén egy olyan fal lesz, amire az ember azt mondja, erre máskor is támaszkodhatsz.

A Jóistennek ez a „*hűség-fala*”, ami már „mérnöki pontossággal” megépült az Ő oldaláról, én meg szépen belerakom ezeket a téglákat, az én hozzáállásommal, az én hűségemmel, és akkor ez a két fal szorosan egymás mellett megáll. Mert a Jóisten oldaláról nem fog szétesni a téglafal, ha már példának ezt használtam. De

ha az emberek oldaláról nézzük, – azért legyünk őszinték – félútnál gyakran összeomlik a magunk-építette fal, mert hiányzik a habarcs.

A hűségben benne kell hogy legyen az a hit, ha elfogadtam és igaznak tartottam az Isten szavát, akkor nem mondom másnap, hogy ő, milyen oktalán is voltam, hogy ilyet kitaláltam. Ugyanis a hűségnek megvan az a mély rizikója is, hogy mi van, ha nem úgy van... De pont a Jóistentől jött kegyelem a mi biztosításunk... és az Ő lendületet adó gondviselése a garancia a hitben megmaradásra. Ez adja azt a bizonyos ‘májtért’, ami ezeket a téglákat, pici ‘hűség téglákat’ összetartja, és akkor abból lesz egy olyan fal, amire az ember azt meri mondani, hogy “na, megérté!”

Mert a végén ez úgyis úgy jön ki, hogy a Jóisten mondja azt: “*Na látod, ugye hogy megérté!*” És a hűségnek én a mai napig is azt tartom, hogy az ember nem nagy dolgokban, – mert az is végül eljön, ha a Jóisten megadja, ha nem is keressük, de egyszer csak eljön – de akkor már ez a sok apró kis hűséges dolog – imádság, jó tettek stb. – megmutatja azt, hogy miért volt erre vagy

arra szükség az életünkben, hogy később is az a fal, a hűség fala, az egyfajta *védelem* is legyen. Hányszor építettek éppen ezért várakat, hogy az országot védjék...

A hűség az egzisztenciális, lelki kérdés, s ennek a megélési tere a közösség, az egyház. Éppen ezért nem csak mint egyén vagyok próbák alatt, de a közösség és az egyház is. Úgy látom, mintha a közösséghez való hűség mára megkopott volna...

Az igazság, hogy a hűség az egyházhoz egyben azt is jelenti, hogy hűség Krisztushoz, hiszen az Egyházban tovább élő Krisztus az egyháznak a megtartó ereje. Az ezekben az apró hűség-megnyilvánulásokban nekünk támpont, meg támasz, meg megerősítés, meg biztatás, meg minden.

Az Úristennek milyen visszajelzései voltak az életedben, hogy mégiscsak érdemes az Ő szolgálatában állni?

Kezdetben – mert egyszer mindenki kezdő – voltak nagyon nehéz dolgok. Ha összevetem az ötven évvel ezelőtti, azzal, hogy hogy most hol tartunk, akkor egészen más a mostani helyzet. Akkoriban rengeteg kínlódásunk volt mindenben – ha csak a gyerekekkel való foglalkozást nézzük – mert akkoriban csak magad voltál. Igaz, hogy a szülői háttér azért akkoriban sokkal gazdagabb, mélyebb hittel bírt és az ő hűségükkel csodálatosan a Jóisten világában ott voltunk. Bele tudtam, bele tudtunk ebbe kapaszkodni, ha a tied esetleg szürkült volna, vagy úgy vettéd volna észre, hogy nem érdemes. Most meg mintha itt



Fotó: Frankom

Fotó: Internetgarkurir

hagytak volna bennünket, és maradtál te a hűségeddel, de annak az ereje, ha visszanezel, most is megmondja azt, hogy érdemes, csak most mások a körülmények.

Tehát én azt hiszem, hogy mindenkinek a saját területén megvannak azok a megharcolt eredményei, ami nem az enyém, hanem azzal, hogy a Jóisten mellett kihúzta az ember a kardot, azzal tulajdonképpen Ő igazolt, hogy megéri. Istennek a hűsége az első, mindenképpen az van először, mi csak válaszolunk rá. A hűség az pont ott bukik el, amikor azt, amit az Isten adott, azt valamivel helyettesítem. Ha tehát a Jóistennek a helyét bármi elfoglalja a szívedben, ott már nem beszélhetsz hűségről.

A Jóisten melletti hűség azért teher is. De Jézus is azt mondja: „...és vegye fel mindenki a maga keresztjét”. Atya, hogy látod, mi a legnagyobb kereszt most az egyház számára?

Először is, ha Krisztus-követésünkben az Ő keresztje mögé állunk, akkor már „szélárnyékban” vagyunk, de ha most az ember kicsit jobban megpiszkálja az egész dolgot, akkor kiderül: *a legnagyobb keresztünk a közömbösség.*

És azért ez félelmetesen veszedelmes a Jóisten felé és saját magad felé, meg a híveid felé is, ha már nem érdekel az, amire a hűséget te letetted, hiszen ennek a hűségnek lehetünk majd gyümölcsszedői. Jól írta XVI. Benedek pápa, ebben a

mostani világban a *„relativizmus diktatúrája meg a közömbösség kikezdi a hűséget.”* Az nem ad biztonságot, hogy ma ez, holnap az a mérték, meg persze mindenkinek igaza van, de ha nem azt vallo, amit a fősodrás, ha nem állsz be a sorba, akkor kirekesztő vagy.

Azt gondolom, hogy valamilyen formában úgy kellene elköteleződnie a papságnak is, meg mindenkinek a Jóisten felé, hogy abból egyértelműen kiderüljön, ezt miért csinálja... mert ugye *„nekünk nincs itt maradandó városunk”.*

Valamelyik bérházi képen láttam ezt, hogy hűség az Istenhez, ugye a katolikusoknak hűség a Szűzanyához, hűség a Szentatyához. Tehát a katolikus megfogalmazásban ez elkötelezettség az örök élet felé, amiről szentjeink tesznek tanúságot, és ha beállsz a sorba, akkor ezzel a hűséggel neked is számolnod kell.

Ugorjunk egy nagyot! Mint a nyúl... Az aranyimise azt jelenti, hogy 1972-ben volt az első miséd Nyúlón. Onnantól kezdve hogyan alakult a szolgálattel?

Igen... most már ez egy fél évszázados civil történelem. Cifra dolgok voltak... Apám *levente-oktató* volt...

A *levente-szervezetek* a katonai előképzés legfontosabb szervezetei voltak Magyarországon az 1920-as évek elejétől a második világháború végéig. A leventeszervezetek a 12–21 év közötti fiúk katonai előképzését és nemzeti szellemű nevelését szolgálták. A testnevelés mellett nagy hangsúlyt fektettek a fegyelmre és a vallásérköcsi nevelésre.



Fotó: frankom

Emiatt engem nem igazán lehetett „be-húzni” a béke-papi mozgalomba, ami ekkor erősödött meg igazán, elvárták az egyházi felsővezetéstől, hogy erőltessék a papok (lelkészek, lelkipásztorok) beléptetését. Nyomás helyeződött az egyházra, ekkor kezdtek el sorkatonai szolgálatra behívni a teológusokat, seminaristákat. Akik nem léptek be, azokat – engem is – nem akartak fölszentelni. Szegény *Kacziba püspök*, voltak ám terheik nekik is... Ilyen hűséget kezdő pártállami akciók voltak akkoriban. Mert ha egy vagy 1,5-2 évre elviszik a kis-papot katonának ötödévben, akkor mit csinál? Mire visszaérsz, addigra a hűségnek nemegyszer „jóccakát”. Ráadásul nem is akárhova kerültek, ahol még köztörvényesek is voltak: *Lentibe, Zajdára...*

Saját „élményem” van erről, én még másfél évig voltam Lentiben '82-84-ben. „Másfél év Lenti, helyrebillent!” – tartotta akkoriban a cinikus mondás.

Bizony választóvonal volt, mert a hűség próbája sokszor a monotonía. A próbáknak pont az van a hátterében, hogy tudod-e, hogy ez akkor is igaz, ha te azt nem tartod egészen annak a körülmények miatt. Mert Isten ott van a körülményekben, alatta-fölötte, meg mindenhol is, csak nyugi.

Atya, felszentelésed után hol volt az első szolgálattel helyed?

Árpáson. Ez egy csodálatos hely volt. Árpás 1240 körül épült, a *Marcal* meg a *Rába* között terül el ez a falu, változó hellyel, mert a két folyó rendszeresen elöntötte ezt a települést. Ott három évig voltam, tehát '72-'75-ig. A következő az *Szil* volt, de ott aztán igazság szerint csak egy évig voltam, mert akkoriban nagyon sokszor előfordult, hogy valakinek nem adták meg a hitoktatási engedélyt, s akkor a püspök kénytelen volt rendszeresen át-helyezni a papjait, ami egy örült egyház-kormányzati megoldás volt... De meg kellett lépni, mert *jöttek a 'pártállami' emberek, beültek az utolsó padba, végig-hallgatták a hittanórákat, s már küldték is a jelentést a megfelelő helyre...*

És mégis ott ültek a gyerekek kettesével, és imádkoztunk, én meg szárnyaltam! Most meg felnőttek ministrálnak velem,



Fotó: frankom



Fotó: frankom

mert a gyerekek nem jönnek... megígérik, aztán mindig „közbejön” valami, s nem jönnek. Ez is alááshatná a hűségünket, de az örökkévalóságához való elkötelezettségünket nézve, ez nem „probléma”.

A papi hivatás manapság nem olyan pálya, amiért kapkodnának a fiatalok...

Azt gondolom, hogy nagyon messze kellene visszamenni, és megtalálni ennek az egésznek nemcsak a magyarázatát, hanem a forrását, meg az őst, ami a család. Ugye most családnak mondhatnak, amit csak akarnak a mostani jó pénzért megfizetett propagandisták, pedig a család az apa, anya és a gyerekek.

Régen aki jegyzőnek, papnak, esetleg földművesnek ment, négy-öt-hat gyerekes családból származott. Sokan mondják azt, hogy jó, de hogyan éltek akkor a nagycsaládok? Hogyan? Sokkal külön módon, mint most! Mert a családnak a lényege, a struktúrája, az nagycsaládi. Az tartotta meg őket. Most meg ott tartunk, hogy már a magzat nem kell, csak „útban van”. A problémának a megértéséhez és orvoslásához az kell, hogy az ember a családot mindenképpen első helyre kell, hogy állítsa, mert abból aztán sok minden megmagyarázható.

Az egyháznak azzal kell szembenéznie, hogy most nagyon-nagyon silány a nagycsalád társadalmi megbecsültsége és a kevesebb gyermek miatt szinte mindenhol hiányozik az utánpótlás. Szinte azt lehet mondani, hogy a környékről két-három éve nincsenek jelentkezőink, kispapok.

A magyarázat egyszerű: egy forintot egy helyre tudsz költeni. Ne csodálkozzunk azon, hogy nincs utánpótlás és akkor még ehhez jön az istentelenség is. A másik oldalról pedig ez a fajta hatalmas jólét. Úgy látom, kispapjaink utánpótlása a családból kell hogy kiinduljon.

Nagyon sok témát érintettünk, sok kérdésem is lenne, de kérlek beszélj még egy kicsit a Mária Rádióról!

Ott kell kezdenem, hogy a verbita szerzeteseknek missziós tevékenységük miatt el kellett hagyniuk Magyarországot. Miután a pápa missziós területnek nyilvánította Magyarországot, Paraguayból ideküldte őket, hogy ők a rádiómissziójukkal segítsenek. Ez az egész Mária Rádió a Cursillo-mozgalomra vezethető vissza, ami egy négynapos kurzus, egy intenzív Isten-élmény, hogy szorosabb kap-

csolatot vegyen fel a hívó ember Krisztussal. A mottója, hogy civilek mondják el civileknek, hogy számukra mit jelent a hit. Ez gyakran hatékonyabb, mintha a pap mondja, akit hát azért tartanak, hogy mondja...

Jómagam – cursillista kapcsolataim következtében – 2000-től Dr. Gaál Jenő atya felkérése a Kőszegi Cursillo egyik lelki vezetője lettem, aztán 2007-től Dr. Szederkényi Károly atya felkérésére a Mária Rádió papi önkéntese és 2010 május végétől a Mária Rádió elnöksége felkérésére a rádió megbízott igazgatója lettem, 2012-től pedig a Mária Rádió elnökségi tagja vagyok. Hálás vagyok, hogy imáimmal és munkámmal Isten dicsőségét és a lelkek javát szolgálhatom ezen a területen is.

Végezetül egy könnyebb kérdés: Látom a könyvespolcodon ezeket a kedves kis nyuszifigurákat... Honnan vannak ezek?

Győr-Sopron megyében sok szép település van. Győr és Pannonhalma között van a szülőfalum Nyúl. Amikor bementem a bencésekhez Győrbe, megkérdeztek: „Honnan jöttél?” S a „nyuszi” becenév rögtön „rámragadt”... A szemináriumba is továbbvittem és azóta is vállalom, összenőttem velem, ehhez is hűséges vagyok.

Atya, akkor rád illik az a középkori ábrázolás, ahol a vadász (a Kísértő, a Diabolosz, az Ördög) üldözi a nyulat, a hívőt, de a mellette lévő másik képen a nyúl már a vadászt üldözi, – Krisztus érdeméért... Isten kegyelméből legyen ez még nagyon sokáig így! Köszönöm a beszélgetést!



Fotó: frankom



A vadász (az ördög) üzi a nyulat (az embert).
A nyúl (a hívő) képes elűzni a vadászt (az ördögöt). Schmid: Mintakönyv

Lelkésziktatás Szenden

A szendi templomban június 11-én tartott ünnepi istentiszteleten iktatta be Szarka István fejér-komáromi esperes a két esztendeje a szákszendi gyülekezetben szolgáló Sinkó-Szabó Lillát parókusi szolgálatába. A liturgiában részt vett a lelkész nő házastársa, Sinkó Gábor Vilmos bokodi lelkész is. Isten igéjét Szemerei János, a Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület püspöke hirdette....

Fotó: frankom

Isten megadta nekünk a választás szabadságát, de mindent elkövet azért, hogy választhassuk a jót – hangsúlyozta Jn 15,16a alapján tartott prédikációjában a püspök. „Az a legfontosabb, hogy ő választott ki minket. Isten gondoskodik rólunk... Nemcsak lelkészeket szólít meg és hív el, hanem a gyülekezetet is” – fogalmazott Szemerei János.

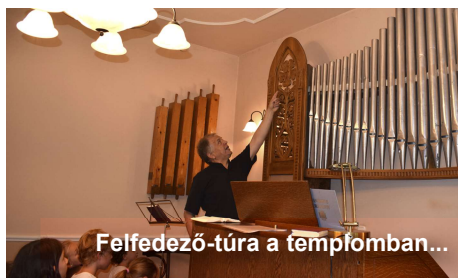
A beiktatás és a megerősítő áldás percei után Sinkó-Szabó Lilla lépett a szószékre. Választott ígéje, Jn 10,9 alapján arról beszélt, mit jelent az, amikor Jézus a juhok ajtajának nevezi magát. „Jézus az ajtaja a közösségnek és annak az életnek, amit az övéinek ad – emelte ki a lelkész nő. – Jézus nem egyszeri belépésre hív, hanem naponként hív önmagához, abba az életbe, ahova bejárásunk van, ahol biztonságban vagyunk.”

Az istentisztelet úrvacsorával folytatódott, majd az alkalomhoz kapcsolódó közgyűlésen Goór Judit egyházközségi felügyelő köszöntötte az egybegyűlteket, majd az egymással nem csupán testvéri, de „házastársi” viszonyban lévő bokodi és szákszendi hívek közös kórusa adott elő egy éneket Sinkó Gábor Vilmos lelkész gitárkíséretével. Jókívánságait fejezte ki a lelkész nőnek Molnár István egyházmegyei felügyelő, Czunyiné dr. Bertalan Judit, a térség országgyűlési képviselője és Mészáros Tamás egyházkerületi felügyelő is. Jelen volt Papp Attila Csaba polgármester, valamint a testvéregyházak részéről Sugárné Damó Márta református lelkész és Író Sándor római katolikus plébános.

Az ünnepség a helyi faluházban tartott szeretetvendégséggel zárult.

Szöveg és fotók – Adámi Mária





Felfedező-túra a templomban...

Fotó: horvath_tibor



Étkezés előtt imádság!

Fotó: horvath_tibor



Szövődő offline-barátság.

Fotó: horvath_tibor



Aki jó volt... fagyit is kapott!

Fotó: horvath_tibor



Alkotásban...

Fotó: horvath_tibor



Együtt lenni jó!

Fotó: horvath_tibor



Titkos cső-tanácskozás...

Fotó: horvath_tibor



Na, ki tudja?

Fotó: horvath_tibor



Szüreti hálaadó istentiszteletünk
(szeptember 25.) oltára.

Fotó: frankom



A lelkész (Vancsai József) vezet...

Fotó: pataki_gergely



Érkezés az "insula lutherana"-ba.

Fotó: pataki_gergely



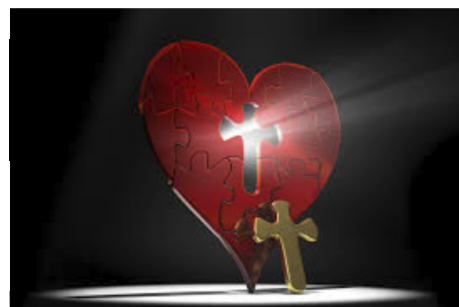
Mindig nagy öröm, ha
gyülekezetünk egykori presbitere
»Gabi« hazalátogat (Svájcból) és gya-
korolja »újra« a tatai evangélikusok
rég szokatlan – a hosszúbeszélge-
téseket a templomkapuban!

Fotó: frankom

„Evangélikusokat keresek!”

(több, mint 30 éve)

Keressük őket együtt is!



**“Segítsünk másokon!
Mert a mások is mi
vagyunk.”**

Martin Luther

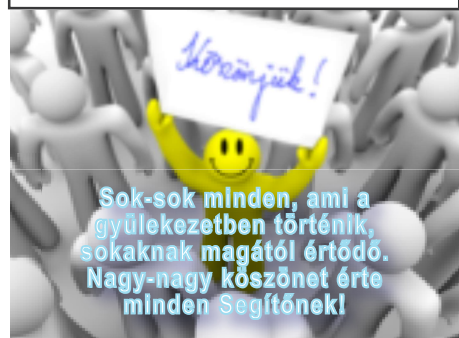
Támogatás

Evangélikus Egyházközség Tata
számlaszáma:

63200119-14926282

Egyházfenntartói járulékát,
adományait itt is tudjuk fogadni.

Támogatását köszönjük!



**Sok-sok mindent, ami a
gyülekezetben történik,
sokaknak magától értődő.
Nagy-nagy köszönet érte
minden Segítőnek!**

A Tatai Református Egyházközség Presbitériuma
szeretettel hívja meg a Tatai Református
Egyházmegye gyülekezeteit az egyházmegyei
reformációs istentiszteletre
2022. október 30-án, vasárnap délután 15 órára
a Tatai Református Templomba.

Az istentiszteleten szolgál

Máté László

a Dunántúli Református Egyházkerület Lelkeszi Főjegyzője igehirdetéssel és

Dr. Vladár Gábor

a Pápai Református Teológiai Akadémia Emeritus Professzora előadással

**Az istentiszteletet követően szeretetvendégségre hívjuk Kedves
Testvéreinket a Gyülekezeti Terembe!**